

Nedanstående är ett utdrag av de delar som berör nya Växtskyddsrådet
ur Regeringens beslut N2017/02364/SUN 2017-03-23

Uppdrag att genomföra åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin

Regeringen uppdrar åt Statens Jordbruksverk (Jordbruksverket) att genomföra nedanstående åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin prop. 2016/17:104 En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Syftet med livsmedelsstrategin är att skapa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig livsmedelskedja.

Nya Växtskyddsrådet

Med ändring av regeringens beslut den 22 december 2010 (Jo2010/03727), ändrar regeringen Växtskyddsrådets uppgifter samt uppdrar åt Jordbruksverket att ändra Växtskyddsrådets sammansättning i enlighet med vad som anges nedan.

Utgångspunkten för arbetet i Växtskyddsrådet ska fortsatt vara Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel. Arbetet i rådet ska således fokuseras på att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljö, och samtidigt förbättra jordbruksproduktionen.

Rådets arbete ska framöver syfta till att stödja prövningen av produktgodkännande och underlätta arbetet med att uppnå kraven som följer av direktiv 2009/128/EG om en hållbar användning av bekämpningsmedel.

Växtskyddsrådet ska även fortsättningsvis vara ett forum för fördjupad dialog och kunskapsutbyte. Därigenom väntas rådet bidra till att skapa en förutsägbarhet i beslut vilket ger brukarna förutsättningar att ha bättre framförhållning.

Växtskyddsrådet ska fortsättningsvis ha följande uppgifter:

1. Tillsammans med företag och bransch utveckla omvärldsbevakningen när det till exempel gäller förändringar i lagstiftning, rättspraxis, EU-processer, vägledning, beslut om verksamt ämne samt analysera konsekvenser sådana förändringar får för myndigheter och företag.
2. Utveckla dialog med företag och bransch för att öka kunskapen om marknaden och om vilka behov odlare har av växtskyddsmedel på både kort och lång sikt och vilka behov kemiföretagen har i fråga om information och stöd från myndigheter.
3. Öka kunskapen hos såväl myndigheter som hos företag och andra intressenter samt utveckla strategier för att fasa ut kemiska växtskyddsmedel med oacceptabla effekter på hälsa och miljö och introducera växtskyddsmedel med låg risk eller alternativa metoder och tekniker.

4. Föra en dialog med berörda intressenter och öka kunskapen om samhällsekonomiska effekter och övergripande miljöeffekter som växtskyddsmedelslagstiftningen medför.
5. Öka kunskapen hos myndigheter om odlingsförhållanden och diskutera med myndigheter, företag och intressenter om hur ändamålsenliga riskhanteringsåtgärder kan utformas. I detta ingår bland annat att diskutera effektiva doser.
6. Öka kunskapen hos myndigheter, företag och intressenter om jordbruksdrift med syfte att förbättra prövningsprocessen utifrån praktiska odlingsperspektiv såsom årscykler och växtföljd.

Växtskyddsrådet ska fortsatt vara placerat vid och ledas av Jordbruksverket. Ett sekretariat om ca två årsarbetskrafter ska inrättas för att tillsammans med rådets ordförande planera och administrera rådets arbete. I sekretariatet ska både Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen finnas representerade.

I rådet ska utöver vad som anges i regeringens beslut i ärende Jo2010/03727, även ingå representanter från Havs- och vattenmyndigheten, Livsmedelsverket och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Nya Växtskyddsrådet är en åtgärd inom livsmedelsstrategins strategiska område Regler och villkor och ska bistå med att utreda effektiva och hållbara förebyggande åtgärder och bekämpningsåtgärder för växtskadegörare samt att förbättra tillgången till växtskyddsmedel och bidra till en effektiv godkännande process (se regeringens bedömning i avsnitt 7.9 i prop. 2016/17:104). Jordbruksverket ska redovisa hur insatsen bidrar till målet för det ovannämnda strategiska området samt till det som anges under regeringens bedömning i propositionen.

Jordbruksverket ska senast den 28 februari årligen lämna in en delrapport om uppdragets genomförande och senast den 28 februari 2020 en slutrapport. Rapporterna ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Jordbruksverket får för uppdragets genomförande använda högst 2 miljoner kronor under 2017. För 2018 och 2019 beräknas högst 2 miljoner kronor respektive år för dessa åtgärder.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen beslutade den 26 januari 2017 om prop. 2016/17:104 En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Strategin omfattar hela värdekedjan, från primärproduktion till konsument och ska bidra till att potentialen i svensk livsmedelsproduktion nyttjas fullt ut. Den svenska livsmedelsproduktionen är i ett internationellt perspektiv mer miljö- och klimateffektiv och har en hög standard inom djurskydd och djurhälsa. Regeringen anser att det är angeläget att ta vara på möjligheterna att producera livsmedel där förutsättningarna är goda och därigenom minska produktionens klimatpåverkan. Efterfrågan på livsmedel och jordbruksråvaror i Sverige och i övriga världen förväntas fortsätta öka. Intresset för hälsosamma, säkra och hållbart producerade livsmedel utgör en viktig och växande del av marknaden vilket även gynnar svensk export av livsmedel. Exporten av svenska livsmedel bidrar till samhälls ekonomin i stort.

Regeringen ser att svensk livsmedelsproduktion har förutsättningar att bidra till ökad sysselsättning och tillväxt och samtidigt bidra till att stärka en hållbar utveckling. Livsmedelsstrategin ska också bidra med bättre möjligheter för konsumenterna att göra

medvetna val. En långsiktig livsmedelsstrategi är ett viktigt verktyg för att främja en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i Sverige.

Nytt växtskyddsråd

Kemikalieinspektionen är ansvarig för prövning av enskilda ärenden enligt förordning 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.

De myndigheter som bör ingå i rådet är Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Även rådgivningsföretagen, odlingsbranschen, miljöorganisationer och Sveriges lantbruksuniversitet bör fortsatt finnas representerade. De tillverkande företagen bör i första hand vara representerade av branschorganisationen Svenskt Växtskydd, men även enskilda tillverkare av växtskyddsmedel bör vara representerade när så är lämpligt.

När rådet behandlar frågor som är vidare än användningen av kemiska växtskyddsmedel bör livsmedelsindustrin, organisationer för ekologisk produktion samt miljö- och konsumentorganisationer involveras.

I arbetet med livsmedelsstrategin noterades att svenska odlare i vissa fall har tillgång till färre växtskyddsmedel av betydelse för produktionen än odlare i konkurrentländer. Det finns ett antal faktorer som ligger bakom den brist som finns idag. Till en del kan bristen härledas till att den norra zonen och att Sverige av växtskyddsföretagen uppfattas som en liten marknad. De företag som ansöker om godkännande måste väga kostnaderna för att färdigställa och genomföra en ansökan mot framtida försäljningsmöjligheter.

Andra faktorer som spelar in är samarbetet mellan de behöriga myndigheterna inom den norra zonen och hur lång tid som det tar för ansvarig myndighet att hantera ett produktgodkännande. I Sverige är det Kemikalieinspektionen som är ansvarig myndighet. Kemikalieinspektionen har under flera år dragits med långa handläggningstider för bekämpningsmedelsärenden. Regeringen har, för att förbättra förutsättningarna för myndigheten, tillfört ökade resurser från och med 2017.

För den enskilde brukaren är det viktigt att kunna planera sin verksamhet. I detta ligger även att det behöver finnas en förutsägbarhet i beslut mitt i pågående säsong eller precis inför säsongen. Vidare är det viktigt att de produktvillkor som ställs är praktiskt möjliga att genomföra.

För vissa grödor finns utmaningar i att utveckla växtskyddstrategier som inte är beroende av användning av dispens för växtskyddsmedel som inte kan godkännas pga. oacceptabla effekter på människa eller miljö.

Regeringen beslutade 2013 om en handlingsplan för en hållbar användning av växtskyddsmedel för perioden 2013-2017 utifrån EU:s direktiv om hållbar användning. Det kommer krävas ytterligare insatser av såväl myndigheter som näringsliv för att nå målen enligt handlingsplanen.

Sammanfattningsvis konstaterar regeringen av Växtskyddsrådet har fungerat som regeringen avsåg när rådet bildades. Regeringen anser dock, mot bakgrund av den utveckling som skett de senaste åren, att det finns anledning att se över Växtskyddsrådets uppgifter och sammansättning.

